

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE KORTRIJK VAN 3 JUNI 2020

KAMER MET EEN RECHTER, RECHTSPREKENDE IN CORRECTIONELE ZAKEN

Gezien de processtukken en namelijk de dagvaarding betekend bij exploit van gerechtsdeurwaarder F. V., met standplaats te Roeselare, dd. 22 november 2019.

in een zaak van :

HET OPENBAAR MINISTERIE,

waarbij zich heeft gevoegd als burgerlijke partij :

Nr

Het interfederaal centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme, tevens Unia genaamd, met zetel te 1000 Brussel, Koningsstraat 138

ter zitting vertegenwoordigd door mr. J. P., advocaat te Zeedelgem

tegen :

Nr

C. J.W. L., RRN X, geboren te Roeselare op X, ingeschreven te X, X, van Belgische nationaliteit

vertegenwoordigd door mr. L. D., advocaat te Beveren

De procureur vervolgt de beklaagde als dader of mededader in de zin van artikel 66 van het strafwetboek voor de volgende strafbare feiten:

Te Hooglede en met samenhang elders in het Rijk in de periode van 23 september 2018 tot en met 26 september 2018:

A. In de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk via de sociale media (Facebook) onder de pseudoniemen/avatar J. V. L., J. C. en J. L., via diverse posts, te hebben aangezet tot discriminatie, haat of geweld jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan wegens hun nationaliteit, een zogenaamd ras, huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 van de Racismewet d.d. 30/07/1981 bedoelde domeinen.

Gehoord de uiteenzetting der zaak door T. L., gerechtelijk stagiair voor het rechtsgebied van het Hof van beroep te Gent, aangewezen bij het parket West-Vlaanderen, bij beslissing d.d. 20 maart 2020 van

de procureur-generaal bij het Hof van beroep te Gent aangeduid om, met ingang van 1 april 2020, het ambt van openbaar ministerie bij de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen geheel uit te oefenen.

Gehoord de burgerlijke partij voornoemd.

Gehoord de middelen van verdediging voorgedragen door :

Mr. D., advocaat te Beveren, vraagt de vrijspraak. Ondergeschikt wordt verzocht om enkel een geldboete met uitstel op te leggen, de morele schade wordt betwist.

Gehoord het Openbaar Ministerie dat de zaak samenvat en conclusie neemt strekkende tot de veroordeling van beklaagde bij toepassing van de strafwet.

En na beraadslaagd te hebben,

DE RECHTBANK

De voorzitter wijst overeenkomstig artikel 195, al. 1 van het Wetboek van Strafvordering op de toegepaste wetsbepalingen, in het bijzonder:

- de artikelen 25, 38, 40 van het Strafwetboek,
- de artikelen 11, 12, 14, 31, 36, 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,
- de overige in dit vonnis aangehaalde artikelen.

1. RECHTSPLEGING.

Beklaagde werd rechtsgeldig gedagvaard bij exploit betekend aan de woonplaats, niet getekend voor ontvangst, waarbij een afschrift werd achtergelaten in toepassing van artikel 38, §1 Gerechtelijk wetboek.

De strafrechter onderzoekt ambtshalve het verval van de strafvordering. Op grond van de gegevens waarover de rechtbank beschikt, blijkt dat de strafvordering niet is verjaard (artikel 21-25 V.T.Sv.).

2. BEVOEGDHEID.

Door het toegankelijk maken van de commentaren wordt elke post digitaal gereproduceerd op het scherm van een bezoeker van het F8-profiel die kennis wenst te nemen van de commentaren.

Een drukpersmisdrijf conform artikel 150 Grondwet is niet beperkt tot het verspreiden van strafbare meningen via de traditionele drukpers, maar is ook van toepassing op elke tekst die vermenigvuldigd is door een gelijkaardig procedé in zoverre er een zekere openbaarheid aan deze mening werd gegeven. Daarom is er weldegelijk sprake van een drukpersmisdrijf indien de strafbare mening werd verspreid op digitale wijze (vgl. Cass. 6 maart 2012, Arr.Cass. 2012, afl. 2, 558). Elke mening, ook deze van beperkte maatschappelijke waarde of bedenkelijk niveau, is een mening in de zin van artikel 25 van de Grondwet (vgl. Brussel 10 januari 2018, RABG 2018/16, 1499).

Het posten van uitgesproken racistische berichten, kan beschouwd worden als het verspreiden van een mening. Beklaagde wordt echter niet vervolgd voor het posten van racistische berichten, maar wel voor het creëren van een digitaal kader waarbij het ventileren van racistische meningen wordt uitgelokt en/of aangemoedigd (posten van eenzijdige berichtgeving, liken van racistische reacties, enz.), zodat deze handeling niet kan beschouwd worden als het verspreiden van een mening.

Deze rechtbank is dan ook bevoegd.

3. EXCEPTIO OBSCUR' LIBELLI.

Artikel 6.3 a EVRM en 14.3.a BUPO-verdrag houden het recht in voor beklagde, in een taal die hij verstaat, en in bijzonderheden, op de hoogte te worden gesteld van de aard en de reden van de tegen hem ingebrachte beschuldiging. Dit veronderstelt dat de feiten voldoende gepreciseerd worden in de akte van aanhangigmaking zodat elke twijfel over de draagwijdte van datgene wat bij het vonnisgerecht werd aanhangig gemaakt, uitgesloten is. De gegevens van het strafdossier kunnen dienen om de feiten in de inleidende akte te interpreteren of te preciseren (vgl. Cass. 31 oktober 2000, Arr.Cass. 2000, 589; Cass. 5 april 2011, AR P.10.1715.N, T.Strafr. 2011, AR P.11.0484.N; Cass. 23 december 2014, AR P.13.1892.N).

In de dagvaarding wordt beklagde vervolgd wegens "via de sociale media (Facebook) onder de pseudoniemen/avatar J. V. L., J. C. en J. L., via diverse posts, te hebben aangezet tot discriminatie, haat of geweld" zoals bedoeld in de wet van 30 juli 1981, in de periode 23.09.2018 tot en met 26.09.2018. In het strafdossier worden de bedoelde post afgeprint (stuk 17-19), zijnde drie posts van J. V. L..

Beklaagde werd op een precieze wijze op de hoogte gebracht van de aard en de reden van de tegen hem ingebrachte beschuldiging. Beklaagde slaagde er trouwens in om concreet verweer te voeren omtrent de gegrondheid van de tegen hem ingebrachte beschuldigingen (zie onder meer bladzijde 9 tot 14, besluiten beklagde).

Er is dan ook geen reden om de dagvaarding nietig te verklaren. De strafvordering is dan ook op ontvankelijke wijze aanhangig gemaakt.

4. SCHULDVRAAG.

De beklagde wordt vervolgd voor de feiten van de tenlastelegging A (aanzetten tot discriminatie, haat of geweld).

De rechtbank weerhoudt uit de lezing van het strafdossier en de behandeling ter terechtzitting, in het bijzonder navolgende elementen als relevant bij de beoordeling van de schuld in hoofde van beklagde:

(1)- Tussen 18 en 25 september 2018 worden meerdere discriminerende, stigmatiserende berichten t.a.v. joden, zwarten en moslims gepost op het facebook-account met username J.V. L.; op 23.09.2018 wordt een fakenews-bericht gepost omtrent het misbruik en de dood van een schaap in een asielcentrum; hierop volgen negatieve commentaren ten aanzien van asielzoekers en moslims; na melding werden door facebook de gerapporteerde berichten verwijderd (stuk 6); nadien werd een ander facebook-profiel gevonden met username: J. L.; op basis van de profielfoto kan J. L. geïdentificeerd worden als beklagde; beklagde is gekend als activist van voorpost; hij heeft nog een ander facebook-profiel op zijn eigen naam (stuk 7);

(2) Op 25.09.2018 wordt een filmpje gepost op de account J. V. van Chassidische Joden die een traditionele dans uitvoeren waarbij andere muziek te horen is; hierop volgen beledigende commentaren; op 24.09.2018 wordt het filmpje van een plassende vrouw in een autobus becommentarieerd als "vuil soort blijf vuil ras", "mottig kutvolk" en "aapen" (stuk 13); er worden verschillende berichten geforward die denigrerend, doch niet expliciet racistisch zijn; ze ontlokken bij het publiek wel racistische en haatdragende uitspraken; voor het fakenews-bericht omtrent het schaap kan geen bron teruggevonden worden; de beheerder wijst op een gelijkaardig geval in Sint Niklaas en vermeldt hierbij: "frappant ook net naast een asiel-centrum"; dit bericht bevat evenmin een bronvermelding en kan niet geïdentificeerd worden (stuk 14);

(3) Beklaagde verklaart op 08.03.2019 dat hij verschillende accounts beheert op facebook, onder meer 'J. L.', 'J. V. L.' en 'J. D. L.'; 'J. L.' gebruikt hij amper; beklagde stelt dat hetgeen hij post, zijn mening betreft en gehaald wordt in de media; hij voelt zich niet verantwoordelijk voor de verkeerde reacties van anderen; daarom heeft hij hierop niet gereageerd; facebook is voor veel mensen een manier om hun frustraties te uiten; hij herinnert zich niet meer de bron van het fakenews-artikel; hij vermoedt dit gehaald te hebben van een online-krantensite; het voorval in Sint-Niklaas betreft geen fakenews, want daarvoor werd zelfs betoogt door 'Voorpost'; hij weet niet waarom dit artikel niet meer kan teruggevonden worden; hij post enkel wat hij op andere media terugvindt; wat frappant is, plaatst hij op zijn site (stuk 33);

Beklaagde wordt vervolgd voor het aanzetten tot haat of geweld jegens personen wegens hun nationaliteit, ras, huidskleur, afkomst of etnische afstamming zoals bedoeld in artikel 20 van de Racismewet van 30 juli 1981. Aanzetten betekent "iemand aansporen, oproepen, aanstoken of opzetten tegen iets of iemand". Deze strafbepalingen vereist niet dat beklagde zelf racistische uitlatingen doet. Het volstaat dat hij bewust de omstandigheden creëert die deze racistische uitlatingen uitlokken of aanmoedigen. Het moet wel gaan om actief aansporen tot haat of geweld. Bovendien is een bijzonder opzet vereist: de beklagde moet de aantoonbare bedoeling hebben om aan te zetten tot haat of geweld op racistische gronden (Gent 5 maart 2013, AM 2014, afl. 3-4, 271 en Juristenkrant 2013, afl. 274, 8).

Uit de posts van beklagde blijkt onmiskenbaar dat hij telkens eenzelfde teneur voert waarbij joden of personen van vreemde origine in een kwaad daglicht worden geplaatst. Op 23.09.2019 post hij zelfs het bericht "Politie kan dagenlang misbruikt schaap alleen nog dood uit de vluchtelingenopvang halen", waarbij hij volgende commentaar voorziet "Eerst misbruikt. Daarna geslacht en gegeten. Het trieste lot van veel schapen die s nachts uit de kuddes van herders verdwijnen. Meestal in de buurt van islamitische buurten of opvanghuizen voor vluchtelingen". Hoewel beklagde voorhoudt dat hij dit bericht online zou hebben gevonden, blijkt uit onderzoek dat geen dergelijk bericht terug te vinden is. Ook beklagde kan de bron niet aanduiden. Het staat vast dat beklagde dit bericht heeft gefabriceerd en van tendentieuze commentaar heeft voorzien teneinde verontwaardigde (racistische) reacties bij zijn volgers uit te lokken.

Ook in andere posts blijkt dat beklagde consequent vreemdelingen of joden viseert. Beklaagde kan geen enkele post voorleggen waarbij het wangedrag van een autochtone persoon op de korrel wordt genomen, noch enig bericht dat een positief beeld geeft over allochtonen, en beweert ter terechtzitting ook geenszins daarover te beschikken. Ook al is de vordering beperkt tot huidige saisine (posts in de periode 23 tot 25 september), toch zijn andere posts van beklagde relevant ter beoordeling van de ware bedoelingen van beklagde bij de vervolgd feiten.

Welnu, door een facebook-account te beheren en eenzijdige berichtgeving te posten waarin vreemdelingen of allochtonen in een slecht daglicht komen, de uitgesproken racistische reacties hierop niet te verwijderen, zelfs geen blijk van afkeuring of ontrading te geven en ondanks de aard van de reacties, verder de eenzijdige berichtgeving te posten zonder enige nuancering of waarschuwing (wetende welke reacties zullen komen), meer nog, de reacties op te zwepen met een fakenews-bericht, werd een viraal forum gecreëerd en in stand gehouden waar ongeremd racistische commentaren worden gedeeld en deze praktijk ook wordt uitgelokt/aangemoedigd. Hierdoor heeft beklagde wetens en willens aangezet tot haat of geweld jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan wegens hun nationaliteit, huidskleur, afkomst of etnische afstamming.

De feiten van de enige tenlastelegging zijn bewezen in hoofde van beklagde.

5. STRAF EN STRAFMAAT.

Bij het bepalen van straf en strafmaat houdt de rechtbank rekening met volgende elementen:

- de aard, de ernst en de omstandigheden waarin de feiten werden gepleegd;

- beklagde schept doelbewust de omstandigheden om derden toe te laten ongeremd racistische berichten te spuien, hierbij aangemoedigd door een goedkeurende houding van beklagde als beheerder; beklagde schrikt er zelfs niet voor terug om een vals nieuwsbericht te fabriceren en van commentaar te voorzien, om de racistische sfeer nog bijkomend op te zwepen;
- onze samenleving is gebaseerd op gelijke kansen voor iedereen; beklagde stelt deze waarden expliciet in vraag en klampt zich vast aan een illusie van etnische superioriteit om eigen onzekerheid te maskeren; kwetsbare personen worden verleid om mee te stappen in dit discours teneinde hun eigen frustraties te koelen; dat hierdoor mensen zonder enige objectieve grond worden miskend in hun eigenwaarde en gemeenschappen onterecht worden gestigmatiseerd, laat hem onverschillig;
- onze hedendaagse maatschappij wordt gekenmerkt door een grote diversiteit, met alle uitdagingen van dien; racisme is een sluipend gif; door gemeenschappen tegen elkaar op te zetten en de polarisatie aan te wakkeren, ontstaat een onderling wantrouwen, onbegrip en vijandigheid;
- waar beklagde een politiek mandaat ambieert, is het dermate verontrustend dat hij zich inlaat met praktijken die niet te rijmen vallen met de waarden en normen van onze hedendaagse maatschappij;
- racisme heeft een zeer kwalijke weerslag op het algemeen samenhangsgevoel en beroert de publieke opinie; het gemak waarmee beklagde de minachting van andere gemeenschappen aanmoedigt, is verontrustend; mensen met een vreemde achtergrond worden zonder geveerd met alle kwalijke gevolgen van dien;

Daarnaast wordt ten gunste van beklagde rekening gehouden met:

het gunstig strafverleden; beklagde werd behoudens een politieveroordeling, heden in het Rijk nog niet veroordeeld tot een correctionele of criminele straf;

Het opleggen van een gevangenisstraf, zoals hierna bepaald, biedt een passende antwoord op de feiten waarvoor beklagde werd veroordeeld. Daarnaast wordt een geldboete opgelegd zoals hierna bepaald, in verhouding tot de objectieve ernst van de feiten, wat de sanctie voor beklagde financieel tastbaar maakt.

Een straf met uitstel zoals hierna bepaald, moet volstaan om beklagde ervan te weerhouden in de toekomst gelijkaardige of andere misdrijven te plegen.

6. OP BURGERLIJK GEBIED.

De feiten welke bewezen verklaard werden ten laste van beklagde, hebben schade veroorzaakt aan de burgerlijke partij, dewelke conform artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek gerechtigd is op vergoeding.

De burgerlijke partij vordert een schadevergoeding van 500,00 EUR meer intresten zoals nader gedetailleerd in de nota burgerlijke partijstelling.

De morele schade in hoofde van de burgerlijke partij dient in concreto begroot te worden, rekening houdend met de ernst van de inbreuk, de effectieve weerslag t.a.v. burgers, de statutaire doelstellingen van de vereniging, de omvang van de activiteiten en de inspanningen die de vereniging levert om haar doelstellingen te realiseren. Hoewel er geen indicaties zijn dat de geveerde personen of gemeenschappen effectief kennis hebben gekregen van het racistisch discours dat op het forum werd gevoerd, is het aannemelijk dat de burgerlijke partij gegriefd was in haar maatschappelijke doelstellingen door het bewust scheppen van een online-omgeving waarin racisme wordt opgewerkt. De schade kan ex aequo et bono begroot op 500,00 EUR.

Overeenkomstig artikel 162bis juncto 194 Wetboek van Strafvordering dient ieder veroordelend vonnis uitgesproken tegen de beklaagde deze eveneens te veroordelen tot het betalen aan de burgerlijke partij van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek, desnoods ambtshalve.

Bij gebrek aan enig verzoek tot vermindering (1022, al. 3 Ger.W.), dient het basisbedrag te worden toegekend, berekend op basis van het gevorderde bedrag in de laatste conclusie (vgl. Cass. 7 januari 2009, Arr.Cass. 2009, 54; Cass. 17 november 2011, Arr.Cass. 2011, 2329).

OM DEZE REDENEN,

Op tegenspraak t.a.v. J. C. en het INTERFEDERAAL CENTRUM VOOR GELIJKE KANSEN EN BESTRIJDING VAN DICRIMINATIE EN RACISME,

DE RECHTBANK,

Op strafgebied

Verklaart de feiten van de enige tenlastelegging bewezen in hoofde van J. C..

Veroordeelt J. C. wegens de gezamenlijk bewezen verklaarde feiten van de voormelde tenlasteleggingen tot:

-een hoofdgevangenisstraf van TWEE (2) MAANDEN,

én

-een geldboete van 800,00 EUR, zijnde een boete van 100,00 EUR wettelijk te verhogen met 70 opdecimes, hetzij x 8, of een vervangende gevangenisstraf van 10 dagen.

Gelast in toepassing van artikel 8 van de wet van 29 juni 1964 het uitstel van tenuitvoerlegging:

-van bovenstaande gevangenisstraf voor de duur van drie jaar,

- van bovenstaande geldboete voor de duur van drie jaar, ter uitzondering van 200,00 EUR effectief,

Verplicht J. C. tot betaling van een eenmalige bijdrage van 25 euro, te verhogen met 70 opdecimes, hetzij 200,00 euro, tot financiering van het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders.

Verplicht J. C. tot betaling van de geïndexeerde bijdrage van 20,00 euro ter financiering van het Begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand.

Met betrekking tot de gerechtskosten,

Veroordeelt J. C. tot de gerechtskosten, begroot op 26,48 euro.

Overtuigingsstukken

Voor zoveel als nodig, beveelt de opheffing van het beslag op de goederen waarover in huidig vonnis niet werd gestatueerd, en stelt de goederen ter beschikking van het openbaar ministerie teneinde te handelen als naar recht.

Op burgerlijk gebied

Verklaart de burgerlijke partijstelling van INTERFEDERAAL CENTRUM VOOR GELIJKE KANSEN EN BESTRIJDING VAN DISCRIMINATIE EN RACISME ontvankelijk en in de hierna bepaalde mate gegrond en veroordeelt J. C. om aan voormelde burgerlijke partij te betalen, de som van 500,00 EUR, meer intrest aan de wettelijke intrestvoet vanaf 18.05.2018 tot en met de datum van algehele betaling, meer de eventuele kosten van uitvoering;

Veroordeelt J. C. om aan de burgerlijke partij als rechtsplegingsvergoeding de som van 240,0 EUR te betalen.

Houdt ambtshalve de (eventuele) overige burgerlijke belangen aan overeenkomstig artikel 4 Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering.

Aldus uitgesproken te Kortrijk, in het gerechtsgebouw, in de openbare terechtzitting van de vijftiende kamer, op drie juni tweeduizend en twintig.

Aanwezig :

- V. V., alleenzetelend Rechter
- A. R., gerechtelijk stagiair voor het rechtsgebied van het Hof van beroep te Gent, aangewezen bij het parket West-Vlaanderen, bij beslissing d.d. 20 maart 2020 van de procureur-generaal bij het Hof van beroep te Gent aangeduid om, met ingang van 1 april 2020, het ambt van openbaar ministerie bij de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen heel uit te oefenen
- V. L., griffier